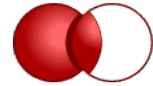

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221 632, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 015-7, 021-5/03

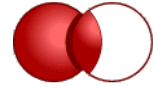
**IZVJEŠĆE/IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINACLIJSKIH/FINANSIJSKIH IZVJEŠĆA/IZVJEŠTAJA
NA DAN 31.12.2002. GODINE**

**FEDERALNI ZAVOD ZA MIROVINSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE
FEDERALNI ZAVOD ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE**

Sarajevo, prosinac/decembar 2003. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221 632, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**MENADŽMENTU
FEDRALNOG ZAVODA ZA MIROVINSKO/
PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE MOSTAR**

IZVJEŠĆE/IZVJEŠTAJ REVIZORA

1. Obavili smo reviziju finansijskih/finansijskih izvješća/izvještaja Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje na dan 31.12.2002. godine, izkazanu na stranicama od 1-22. Za ova finansijska/finansijska izvješća/izvještaje odgovoran je menadžment Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje. Naša odgovornost svodi se na izražavanje mišljenja o tim finansijskim/finansijskim izvješćima/izvještajima na temelju provedene revizije
2. Reviziju smo obavili, na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji («Sl.novine FBiH»,br. 48/99), i sa INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije, tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim/finansijskim izvješćima/izvještajima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske/finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji podkrepljuju iznose i objave u finansijskim/finansijskim izvješćima/izvještajima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primjenjenih računovodstvenih načela i vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih/finansijskih izvješća/izvještaja. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdan osnov za izražavanje našeg mišljenja.
3. Nakon obavljene revizije skrećemo pažnju na slijedeće:
  - Upravljanje i rukovođenje Federalnim zavodom za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje u 2002. godini se odvijalo suprotno **važećim zakonskim propisima. Vlada FBiH nije obezbijedila da se provede postupak trajnih imenovanja članova Upravnog odbora i rukovodstva Federalnog zavoda,**
  - Poslovanje Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje u 2002. godini, **odvijalo se bez usvojenog Statuta i ostalih općih/opštih akata Federalnog zavoda,**
  - U D.D. «POLIHEM» Tuzla uvezan je staž zaposlenih na osnovu Ugovora o prenosu potraživanja u iznosu od 2,293.202,78KM, **bez detaljno propisanog načina,** kojim bi se omogućilo priznavanje i uvezivanje mirovinskog/penzijskog staža i korištenja prava na mirovinu/penziju za osiguranike obuhvaćene Uredbom o privremenom ustupanju potraživanja Zavoda zdravstvenog osiguranja od Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje, po osnovu obračunatih a neuplaćenih doprinosa. Priznavanje i uvezivanje radnog staža uposlenih u D.D. «POLIHEM»- u, po osnovu Ugovora o prenosu potraživanja nije knjigovodstveno evidentirano u 2002. godini,

- Doznakama sredstava iz Federalnog budžeta za isplatu zaostale mirovine/penzije iz 2000. godine u iznosu od 22,000.000 KM i 2,000.000 KM za isplatu mirovine/penzije za 2002. godinu, su zatvorene obaveze po osnovu doprinosa za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje određenih pravnih osoba navedenih u Odlukama Vlade, **koje su u suprotnosti sa važećim zakonskim propisima,**
- Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje je izmirio dio zaostale mirovine/penzije iz 2000. godine iz tekućih prihoda Federalnog zavoda, na osnovu Odluke Vlade FBiH, **što je suprotno Odluci o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom/penzijskom i invalidskom osiguranju,**
- Godišnji obračun kao i Izvještaj o popisu sredstava i izvora sredstava sa stanjem na dan 31.12.2002. godine **nisu usvojeni od strane Upravnog odbora u zakonski utvrđenom roku,**
- Nabavka stalnih sredstava u iznosu od 265.309 KM je izvršena **suprotno Uredbi o nabavci roba, uslugama i ustupanju radova i datim ovlaštenjima,**
- Preporuke Ureda za reviziju budžeta/proračuna u FBiH, date u Izvješćima/Izvještajima o izvršenoj reviziji oba nositelja osiguranja, **nisu ispoštovane u potpunosti.**

4. **Po našem mišljenju, zbog naprijed navedenih učinaka, finansijska/finansijska izvješća/izvještaji ne daju istinit i fer pregled o finansijskom/finansijskom stanju vanproračunskog/vanbudžetskog korisnika Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje na dan 31.12.2002. godine.**

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

Branko Kolobarić, dipl.oec.

---

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠĆE/IZVJEŠTAJ

**o obavljenoj reviziji finansijskih/finansijskih izvješća/izvještaja
FEDERALNOG ZAVODA ZA MIROVINSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE
FEDERALNOG ZAVODA ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE
na dan 31.12.2002. godine**

1. UVOD

Reviziju finansijskih/finansijskih izvješća/izvještaja Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje (u daljem tekstu: Federalni zavod) smo obavili na temelju ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna Federacije BiH («Sl.novine FBiH», br. 48/99) i sa INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima.

Reviziju finansijskih/finansijskih izvješća/izvještaja za godinu koja završava 31.12.2002. godine sa početnim stanjima obavili su:

- Pudar Anica, dipl.oec.
- Logo Dunja, dipl.oec.

Revizijom poslovanja za 2002. godinu u Federalnom zavodu, obuhvaćen je pregled i provjera vanproračunskog/vanbudžetskog korisnika sa pravnog, računovodstvenog i finansijskog/finansijskog aspekta.

Revizija je obavljena u periodu od 11.11. do 31.12.2003. godine u prostorijama Federalnog zavoda, u Mostaru u ulici Dubrovačka bb, u prisustvu ovlaštenih predstavnika Federalnog zavoda.

2. OPĆI PODACI O VANPRORAČUNSKOM/VANBUDŽETSKOM KORISNIKU

Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje je osnovan Zakonom o organizaciji mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, koji je donio Parlament Federacije BiH 24.07.2001. godine. Visoki predstavnik za BiH je prethodno donio Odluku Zakona o organizaciji mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja Federacije BiH dana 27.11.2000. godine, koja je stupila na snagu odmah, na privremenoj osnovi do donošenja ovog Zakona («Sl.novine FBiH», br.49/00). Prema ovom Zakonu, sjedište Federalnog zavoda je u Mostaru. Zakonom je regulisano da se Federalni zavod formira reorganizacijom DF PIO BiH Sarajevo i Zavod MIO Mostar, kao zatečenih nositelja osiguranja. Federalni zavod je trebao početi sa radom najkasnije do 30.04.2001. godine, ali do konsolidacije nije došlo sve do 01.01.2002. godine, kada Federalni zavod počinje zvanično sa radom.

Poslovanje Federalnog zavoda se u 2002. godini, odvijalo u skladu sa normativnim aktima prethodnih nositelja osiguranja iz kojih je nastao Federalni zavod. Važenje ovih akata je produžavano svaka tri mjeseca za cijelu 2002. godinu. Na snazi je i Zakon o mirovinskom/penzijskom i invalidskom osiguranju («Sl.novine FBiH», br. 29/98) kao i Odluka o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom/penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije BiH («Sl. novine FBiH», br. 49/00).

Djelatnost Federalnog zavoda je regulisana članom 4. Zakona o organizaciji mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja. Prema ovom članu Federani zavod obavlja sve poslove iz mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja u skladu sa Zakonom o mirovinskom/penzijskom i invalidskom osiguranju, prikuplja doprinose za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje i isplaćuje mirovine/penzije, provodi postupak za ostvarivanje prava iz mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja, posluje sredstvima i imovinom Federalnog zavoda i obavlja druge poslove u skladu sa ovim Zakonom.

Prema Zakonu o mirovinskom/penzijskom i invalidskom osiguranju, prava iz mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja su:

- pravo na starosnu mirovinu/penziju,
- pravo na invalidsku mirovinu/penziju,
- pravo na porodičnu mirovinu/penziju,
- pravo osiguranika sa promjenjenom radnom sposobnošću

Sredstva potrebna za ostvarivanje prava i obveza/obaveza iz mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja, osiguravaju se iz doprinosa i drugih izvora i predstavljaju prihod Federalnog zavoda kao nositelja osiguranja, u skladu sa članom 117. Zakona o mirovinskom/penzijskom i invalidskom osiguranju.

U provođenju mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja, za vršenje pravnih, finansijskih/finansijskih, stručnih, administrativnih i drugih poslova od značaja za njegov rad, prema Zakonu o organizaciji /mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja predviđeno je da Federalni zavod ima slijedeće organizacione dijelove i to:

- Središnja služba sa sjedištem u Mostaru,
- Kantonalne službe sa sjedištem u kantonu.

U sadašnjim uslovima, još uvijek je na snazi organizacija službi predviđena normativnim aktima prethodnih nositelja osiguranja, s obzirom da je Statut Federalnog zavoda donesen tek u 2003. godini, a Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Federalnom zavodu još uvijek nije donesen.

U 2002. godini poslovanje Federalnog zavoda se odvijalo preko depozitnih i transakcijskih računa otvorenih kod poslovnih banaka na osnovu zaključenih ugovora. Pražnjenje depozitnih računa se vrši u omjeru 25% od ukupnog stanja na depozitnom računu na svaki transakcijski račun, stim što se zadnjeg dana u mjesecu vrši pražnjenje u 100% iznosu na transakcijski račun Zagrebačke banke d.d. Mostar i UNIVERZAL banke d.d. Sarajevo, u cilju obezbjeđenja ukupnog iznosa sredstava za isplatu mirovina/penzija za taj mjesec.

Federalni zavod je preuzeo imovinu zatečenih nositelja osiguranja koju čine stvari, prava, novac i ostala pokretna imovina, sa kojom su raspolagali zatečeni nositelji osiguranja. Federalni zavod je takođe preuzeo uposlenike zatečenih nosilaca osiguranja. Na dan 31.12.2002. godine u Federalnom zavodu je bilo uposleno 934 uposlenika.

3. CILJ REVIZIJE

U skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u Federaciji BiH i Međunarodnim revizijskim INTOSAI standardima, cilj revizije finansijskih/finansijskih izvješća/izvještaja Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje je bio da se utvrdi:

- da li su preuzete sve mjere za osiguranje ubiranja i čuvanja javnih prihoda i da se utvrdi da li se vanproračunski/vanbudžetski korisnik pridržava zakona, instrukcija i uputa koje se na njega odnose;
- da li se korištenje vanproračunskih/vanbudžetskih sredstava vrši u skladu sa propisima i za svrhe koje su utvrđene tim propisima;
- da li je sistem internih kontrola postavljen za sprječavanje i otkrivanje značajnog pogrešnog prikazivanja, odnosno da li su date smjernice za djelovanje interne kontrole;
- da li su finansijska/finansijski izvješća/izvještaji sastavljeni u skladu sa zakonskom regulativom;
- da li godišnji obračuni odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine.

Revizija takođe uključuje davanje preporuka za dalji rad sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava vanproračunskog/vanbudžetskog korisnika samo za namjene koje su planom predviđene, kao i stvaranje podloge za uvođenje, primjenu i što efikasniji rad interne kontrole.

4. NALAZI I PREPORUKE

Tim za reviziju je primjenio procedure na temelju uzorka (FBiH Standard revizije 230, 320, 520 i 530) i dokazne testove na Federalni zavod u različitim procentima uzorka ovisno od nivoa značajnosti bilansnih pozicija.

Zbog specifičnosti poslovanja Federalnog zavoda u 2002. godini «Nalaze i preporuke» iznosimo prema značajnosti pojedinih segmenata kako slijedi:

4.1. Upravljanje, rukovođenje i nadzor u Federalnom zavodu

Do 23.08.2002. godine, Federalnim zavodom je upravljao Upravni odbor koji je brojao 9 članova, a rukovodio privremeni direktor i privremeni zamjenik direktora.

Vlada FBiH je na sjednici održanoj 22.08.2002. godine (Zapisnik sa sjednice Vlade FBiH br.03-02-1120/2002), ocjenjujući kompletnu dosadašnju aktivnost privremenog direktora i privremenog zamjenika direktora, Rješenjima broj 439 i 440/2002 razriješila je dužnosti privremenog direktora i zamjenika privremenog direktora. Takođe je Rješenjem broj 441/2002 razriješen dužnosti Upravni odbor Federalnog zavoda. Vlada FBiH je preuzela privremeno ulogu Upravnog odbora Federalnog zavoda do imenovanja novog Upravnog odbora. Ujedno je imenovala novog privremenog direktora i zamjenika privremnog direktora Federalnog zavoda. Istim aktom Vlada FBiH je donijela Odluku o stavljanju van snage slijedećih Zaključaka, koje je donio prethodni Upravni odbor Federalnog zavoda:

- Zaključak br 37/2002 o davanju ovlaštenja privremenog direktora Federalnog zavoda za podnošenje tužbe protiv firme D.D. «ŠIPAD-KOMERC» Sarajevo, u ukupnom iznosu od 199.438 KM, računajući kamatu od 05.11.1997. godine do dana isplate, po osnovu Ugovora o zakupu poslovnog prostora, koji je ova firma koristila u Bihaću.
- Zaključak br.70/2002 o usvajanju Osnovnog plana razvoja informacionog sistema Federalnog zavoda.
- Zaključak broj 131/2002 o primjeni Uredbe o privremenom ustupanju potraživanja zavoda zdravstvenog osiguranja od Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje pravnim osobama na temelju obračunatih a neuplaćenih doprinosa,
- Zaključak broj 135/2002 o imenovanju direktora i zamjenika direktora Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje.

Za zaključke navedene u tačkama pod 2. i 3. data su obrazloženja u poglavlju «IT sistem Federalnog zavoda» i «Kratkoročne obveze/obaveze i razgraničenja».

Timu za reviziju nije prezentirana relevantna dokumentacija iz koje bi se mogli vidjeti razlozi zbog čega Vlada FBiH razrješava Upravni odbor Federalnog zavoda, kao i privremenog direktora i privremenog zamjenika direktora Federalnog zavoda. O smjeni Upravnog odbora, privremenog direktora i zamjenika privremenog direktora od strane Vlade FBiH, koja je privremeno preuzela ulogu Upravnog odbora Federalnog zavoda, razriješeno posloводство Federalnog zavoda su obavijestili i Ombudsmene FBiH. Nakon ispitivanja, Ombudsmeni FBiH su izvjestili Vladu FBiH da nije u skladu sa odredbama Zakona provela postupak imenovanja Upravnog odbora, kao ni rukovodstvo Federalnog zavoda i dala preporuke Vladi FBiH da:

- preispita odluke Vlade FBiH od 23.08.2002. godine o razriješenju Upravnog odbora Federalnog zavoda, privremenog direktora i zamjenika privremenog direktora Federalnog zavoda, kao i imenovanju novog direktora i zamjenika direktora Federalnog zavoda,
- da se u skladu sa Zakonom pokrene postupak trajnih imenovanja Upravnog odbora, direktora i zamjenika direktora Federalnog zavoda, poštujući princip zakonitosti, kvaliteta, otvorenosti i transparentnosti.

Vlada FBiH se trebala očitovati na date preporuke Ombudsmena FBiH, ali Tim za reviziju nema dokaza da li je Vlada to i učinila.

Organ kontrole Federalnog zavoda je **Nadzorni odbor**, koji se sastoji od predsjedavajućeg i dva člana koje imenuje Vlada FBiH. Zakonom o organizaciji Federalnog zavoda regulisani su poslovi Nadzornog odbora. Prema Zakonu o organizaciji mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja, Nadzorni odbor je bio obavezan podnijeti Izvješće/Izvještaj o radu i rezultatima Nadzornog odbora za 2002. godinu Parlamentu FBiH, što je i učinjeno. U navedenom Izvješću/Izvještaju Nadzorni odbor navodi da nije izvršena finansijska/finansijska konsolidacija zatečenih nositelja osiguranja, kao i da Vlada FBiH nije donijela program finansijske/finansijske konsolidacije, iako je rok već odavno prošao, a takođe je ostao neisplaćeni dug prema umirovljenicima/penzionerima bivšeg nositelja osiguranja DFPIO BiH iz 2000. godine (tri neisplaćene mirovine/penzije). Takođe je konstatovano da je nepotvrđivanje Statuta Federalnog zavoda od strane Parlamenta FBiH imalo odgovarajuće posljedice na ukupan rad Zavoda, što se posebno odrazilo na samu implementaciju Zakona o organizaciji mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja. Prema navodima Nadzornog odbora to je dovelo do neusklađenosti mreže organizacionih jedinica Federalnog zavoda, nije utvrđena nova sistematizacija radnih mjesta, nije došlo do smanjivanja broja uposlenih, odnosno administracije, nisu usklađene plaće uposlenih u Federalnom zavodu i postoje značajne razlike u primanjima zaposlenih u jednom i drugom bivšem nositelju osiguranja, u što se uvjerio i Tim za reviziju.

Naknadni događaj

Vlada FBiH je bila u ulozi privremenog Upravnog odbora Federalnog zavoda od 23.08.2002. godine do kraja maja 2003. godine, kada je ista donijela Rješenje o formiranju privremenog Upravnog odbora (Rj.br.199/03 od 05.06.2003. godine), u čijem sastavu se nalazi 9 članova, a prema odredbama Zakona o organizaciji mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja Upravni odbor broji 11 članova. Federalnim zavodom u 2003. godini rukovodi privremeni direktor i zamjenik privremenog direktora.

4.2. Menadžment i sistem internih kontrola

Prilikom analize rada menadžmenta i sistema internih kontrola, a u skladu sa INTOSAI revizijskim standardima, tokom revizije je izvršena procjena da li sistem interne kontrole pomaže zaštitu imovine i resursa, kao i da li osigurava tačnost i cjelovitost računovodstvenih evidencija i pouzdanost finansijskih/finansijskih izvješća/izvještaja.

Provedenom revizijom finansijskog/finansijskog poslovanja Federalnog zavoda za 2002. godinu, **utvrđeno je da interna kontrola nije adekvatno postavljena i ne funkcioniše u dovoljnoj mjeri**, zašto je odgovoran menadžment Federalnog zavoda. **Menadžment nema utvrđene procedure, a koje se odnose na ovlaštenja šta ko može inicirati, odobriti i na osnovu koje dokumentacije evidentirati, kao i procjenu rizika sa kojom se suočava Federalni zavod (iznutra i izvana) niti kontrolu nad tim rizikom.** Funkcioniranje sistema internih kontrola menadžment treba tako postaviti da se obezbijedi kontrola izvršenja zadataka svih uposlenih, počev od najvišeg do najnižeg nivoa.

Do 23.08.2002. godine Federalnim zavodom je upravljao Upravni odbor, a rukovodio privremeni direktor i zamjenik privremenog direktora. Od 23.08.2002. godine Vlada FBiH preuzela je privremeno ulogu Upravnog odbora Federalnog zavoda, **suprotno zakonskim propisima**, razriješila privremeno rukovodstvo Federalnog zavoda, a imenovala novog privremenog direktora i njegovog zamjenika. Upravljanje, rukovođenje, kao i okruženje u kojem je radio Federalni zavod u 2002. godini sa stanovišta revizijskih

standarda, predstavlja područje visokog rizika. Zbog toga je Tim za reviziju izvršio uvid u važnije odluke donesene od strane privremenog Upravnog odbora i privremenog direktora i utvrdio slijedeće:

- privremeni Upravni odbor Federalnog zavoda (Vlada FBiH u ulozi privremenog Upravnog odbora) **stavio je van snage zaključke** koje je donio raniji Upravni odbor Federalnog zavoda, bez detaljnog ispitivanja i sagledavanja istih (zaključci navedeni u poglavlju 4.1.- Upravljanje i rukovođenje),
- **nije usvojen** Godišnji obračun kao ni Izvještaj o izvršenom popisu sredstava i izvora sredstava Federalnog zavoda za 2002. godinu,
- donošenje odluke o isplati dijela zaostale mirovine/penzije iz 2000. godine iz tekućeg priliva Federalnog zavoda **suprotna je** Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom/penzijskom i invalidskom osiguranju FBiH. Vlada FBiH je preuzela obavezu izmirenja zaostalih mirovina/penzija iz 2000. godine, **pa je ova Odluka suprotna navedenom Zakonu,**
- donesene odluke od strane Vlade FBiH o isplati mirovina/penzija, kojima se istovremeno zatvaraju neizmirene obaveze prema Federalnom zavodu po osnovu mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja određenih korisnika, navedenih u Odluci Vlade FBiH, **su suprotne** Pravilniku o uplatnim računima prihoda proračuna/budžeta i vanproračunskih/vanbudžetskih fondova na teritoriji FBiH,
- za Ugovor o prenosu potraživanja između Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona, Federalnog zavoda mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja i D.D.“POLIHEM“ u stečaju Tuzla, u vrijednosti od 2,273.202,78 KM, kojim je uvezan staž zaposlenih u D.D. „POLIHEM“ Tuzla sa stanjem do 30.06.2002. godine, **Federalni zavod nije detaljnije propisao način na koji će se omogućiti priznavanje i uvezivanje mirovinskog/penzijskog staža i korištenja prava na mirovinu/penziju za osiguranike koji su obuhvaćeni navedenim Ugovorom,** prema odredbama Uredbe o privremenom ustupanju potraživanja Zavoda zdravstvenog osiguranja od Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje pravnim osobama po osnovu obračunatih a neuplaćenih doprinosa (obrazloženje dato u poglavlju „Kratkoročne obaveze/obaveze i razgraničenja“). Ugovor o prenosu potraživanja potpisao je privremeni direktor Federalnog zavoda, koji **nije dostavljen** knjigovodstvu u 2002. godini, **niti su u 2002. godini provedena odgovarajuća knjiženja,**
- nabavku i plaćanje opreme u vrijednosti od 265.309 KM je odobrio privremeni direktor, **bez prethodno provedene procedure** u skladu sa Uredbom o nabavci roba, uslugama i ustupanju radova.

Preporuka menadžmentu:

- **Menadžment treba da uspostavi sistem internih kontrola kao skup postupaka kojih će se pridržavati kako menadžment Federalnog zavoda, tako i svi uposleni u Federalnom zavodu, u svrhu postizanja ciljeva na području efikasnosti poslovanja, usklađenosti sa zakonskim propisima i pouzdanosti finansijskog/finansijskog izvješćivanja/izvještavanja.**

4.3. Usklađenost sa zakonskim propisima

U toku revizije finansijskih/finansijskih izvješća/izvještaja Federalnog zavoda za 2002. godinu konstatovano je da nije postupljeno u skladu sa važećim zakonskim propisima u slijedećim slučajevima:

- Do 23.08.2002. godine Federalnim zavodom je upravljao Upravni odbor, a rukovodio privremeni direktor i zamjenik privremenog direktora. Od kolovoza/avgusta 2002. godine Vlada FBiH je preuzela privremeno ulogu Upravnog odbora. Upravljanje i rukovođenje Federalnim zavodom se obavljalo **suprotno važećim zakonskim propisima. Vlada FBiH nije obezbijedila da se provede postupak trajnih imenovanja članova Upravnog odbora i rukovodstva Federalnog zavoda, a što je bila obavezna,**
- poslovanje Federalnog zavoda u 2002. godini **odvijalo se bez usvojenog Statuta.** Nacrt Statuta je donesen 07.12.2001. godine i do kraja 2002. godine **isti nije usvojen,** odnosno nije stupio na snagu. Nedonošenje Statuta je imalo za posljedicu da su se u toku 2002. godine donosili zaključci o produženju primjene Odluke o općim aktima, koji će se primjenjivati do donošenja općih akata Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje, a što nije **u skladu sa zakonskim propisima,**

- Godišnji obračun, kao ni Izvješće/Izvještaj o izvršenom popisu sredstava i izvora sredstava Federalnog zavoda za 2002. godinu **nije usvojen** od strane Upravnog odbora u zakonski utvrđenom roku,
- Izmirenje obaveza određenih korisnika, po osnovu doprinosa (javnih prihoda) prema odlukama Vlade FBiH se obavljalo **suprotno zakonskim propisima** kojima se obezbjeđuje transparentan način prikupljanja javnih prihoda,
- Isplata dijela neisplaćene mirovine/penzije iz 2000. godine je izvršena iz tekućih prihoda Federalnog zavoda, **što nije u skladu** sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom/penzijskom i invalidskom osiguranju, kojim je propisana obaveza nositelja osiguranja da iz tekućih mjesečnih prihoda pokrivaju tekuće mjesečne rashode,
- Nabavka stalnih sredstava-opreme je izvršena **suprotno** Uredbi o nabavci roba, uslugama i ustupanju radova i datim ovlaštenjima,
- preuzimanje nabavne vrijednosti stalnih sredstava – građevina u početnom stanju na dan 01.01.2002. godine, **nije izvršeno** u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH i računovodstvenim standardima.

Preporuka menadžmentu:

- **Dosljedno primjenjivati zakonske, podzakonske i opće akte.**

4.4. Menadžment i prethodna revizija

U izvješćima/izvještajima o izvršenoj reviziji finansijskih/finansijskih izvješća/izvještaja bivših nositelja osiguranja (DF PIO BiH i Zavoda MIO Mostar) za 2001. godinu, date su preporuke menadžmentu oba nositelja osiguranja.

Konstatovano je **da nije postupljeno** po slijedećim preporukama:

- Godišnji obračuni, kao ni Izvješća/Izvještaji o popisu sredstava i izvora sredstava za 2001. godinu oba nositelja osiguranja **nisu usvojeni**. DF PIO BiH proknjižio Elaborat o popisu sa 31.12.2001. godine, iako isti nije usvojen što je suprotno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH,
- **I dalje su se provodile odluke Vlade FBiH** o izmirivanju obaveza po osnovu doprinosa za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje, sredstvima doznačenim Federalnom zavodu za isplatu neizmirenih mirovina/penzija iz 2000. godine,
- Nabavka stalnih sredstava-opreme, **nije vršena** u skladu sa Uredbom o nabavci roba, uslugama i ustupanju radova,
- **Nisu donesene pisane procedure** kojima bi se obezbijedila efikasna zaštita imovine i resursa kao i tačnost, cjelovitost računovodstvenih evidencija i pouzdanost finansijskih/finansijskih izvješća/izvještaja.

4.5. DONOŠENJE FINACIJSKOG/FINANSIJSKOG PLANA

Upravni odbor Federalnog zavoda je dana 28.12.2001. godine donio Odluku o privremenom financiranju/finansiranju Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje (Odluka br.UO-07/2001), za period 01.01.- 31.03.2002. godine.

Upravni odbor je, na sjednici održanoj 28. marta 2002. godine, donio Finacijski/Finansijski plan Federalnog zavoda za 2002. godinu. Prije donošenja Finacijskog/Finansijskog plana, Federalni zavod je dostavio Federalnom ministarstvu financija/finansija i Federalnom ministarstvu socijalne politike, raseljenih osoba i izbjeglica, polazne osnove za donošenje Finacijskog/Finansijskog plana. Zakonom o budžetima/proračunima FBiH, je regulisano da Federalni ministar financija/finansija, kao ovlaštena osoba, predlaže izmjene i dopune Finacijskog/Finansijskog plana vanproračunskog/vanbudžetskog korisnika. Da

bi finansijski/finansijski plan Federalnog zavoda bio pravovaljan, na njega daje saglasnost Parlament Federacije BiH, na prijedlog Vlade FBiH, istovremeno sa donošenjem Budžeta/Proračuna Federacije BiH. **Federalni zavod je ispoštovao proceduru dostavljanja Prijedloga Financijskog/Finansijskog plana za 2002. godinu, Federalnom ministru financija/finansija, koji se nije očitovao na Nacrt Plana Federalnog zavoda, niti je provedena procedura davanja saglasnosti/suglasnosti na Financijski/Finansijski plan od strane Parlamenta FBiH.**

Polazne osnove za donošenje Financijskog/Finansijskog plana Federalnog zavoda za 2002. godinu su temeljene na Makroekonomskoj viziji razvoja Federacije BiH, u kojoj su dati strateški ciljevi i globalne aktivnosti, koje je utvrdila Vlada FBiH u studenom/novembru 2001. godine. Osnovni elementi donošenja Financijskog/Finansijskog plana Federalnog zavoda, bili su porast ukupnih doprinosa uposlenih u Federaciji BiH po stopi od 3,1%, smanjenje broja osiguranika pripadnika Vojske Federacije BiH, izjednačavanje mirovina/penzija ostvarenih u bivšim nositeljima osiguranja (DF PIO BiH i Zavod MIO Mostar), doprinos za zdravstvenu zaštitu umirovljenika/penzionera po stopi od 14,942% za čiju namjenu će se obezbijediti sredstva iz drugih izvora izvan prihoda za tekuće potrebe, te PTT troškova isplata i doznaka mirovina/penzija u visini od 1% od neto mirovinskog/penzijskog primanja.

Federalni zavod dostavio je Prijedlog Izmjena i dopuna Financijskog/Finansijskog plana za 2002. godinu na usvajanje Upravnom odboru - Vladi FBiH, koja je bila u ulozi Upravnog odbora Federalnog zavoda. Upravni odbor Federalnog zavoda nije razmatrao ni usvojio ovaj Prijedlog. Međutim, Federalni zavod je u financijskom/finansijskom izvješću/izvještaju "Godišnji iskaz o izvršenju proračuna" iskazao na poziciji "planirano" podatke iz Prijedloga Izmjena i dopuna Financijskog/Finansijskog plana iako isti nije usvojen.

Preporuka menadžmentu:

- **S obzirom da Prijedlog Izmjena i dopuna Financijskog/Finansijskog plana Federalnog zavoda nije usvojen podaci iz ovog Prijedloga se nisu mogli iskazati u financijskom/finansijskom izvješću/izvještaju "Godišnji iskaz o izvršenju proračuna".**

4.6. IZVRŠENJE FINANCIJSKOG/FINANSIJSKOG PLANA

4.6.1. Prihodi

Federalni zavod je planirao za 2002. godinu ukupne prihode u iznosu od 792,605.312 KM, a ostvario u ukupnom iznosu od 732,794.897 KM, što znači da su ostvareni prihodi manji u odnosu na planirane za 7,54% ili 59,810.415 KM. Od ukupno planiranih prihoda, planirani su prihodi od doprinosa za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 670,829.153 KM ili 84,64%, vlastiti prihodi u iznosu od 2,497.302 KM ili 0,31% i potpore u iznosu od 119,278.857 KM ili 15,05% ukupno planiranih prihoda Federalnog zavoda.

Federalni zavod je Financijskim/Finansijskim planom za 2002. godinu planirao prihode u iznosu od 98,754.880 KM za pokriće rashoda po osnovu doprinosa za zdravstvenu zaštitu umirovljenika/penzionera, koja bi se obezbijedila iz namjenskih prihoda ostvarenih izvan doprinosa za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje i drugih prihoda usmjerenih za pokriće mirovina/penzija i administrativnih troškova provođenja osiguranja.

A. Prihodi od poreza (doprinosa)

Prihodi od doprinosa ostvareni su u iznosu od 691,873.780 KM i više su ostvareni u odnosu na plan za 21,044.627 KM ili 3,14%. Ovi prihodi predstavljaju iznos naplaćenih doprinosa za mirovinsko/penzijsko i

invalidsko osiguranje na plaće i radnu snagu prema zakonski utvrđenoj bruto stopi od 24%, **koja se u 2002. godini jedinstveno primjenjivala kod svih pravnih i fizičkih osoba u skladu sa Zakonom. Ovi prihodi čine 94,42% ukupno ostvarenih prihoda.** U ukupnom iznosu prihoda od doprinosa sadržan je i doprinos za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje osiguranika Vojske Federacije BiH, koji u 2002. godini iznose 36,235.078 KM. Ovu stavku naglašavamo posebno jer se i sredstva od doprinosa za ovu kategoriju osiguranika vode na posebnom podračunu.

B. Neporezni prihodi

Neporezni prihodi predstavljaju prihode ostvarene po osnovu obavljanja vlastite djelatnosti i u 2002. godini planirani su u iznosu od 2,497.302 KM, a ostvareni su u iznosu od 2,596.826 KM, što znači da su više ostvareni za 99.524 KM ili 3,98% u odnosu na plan. Ovi prihodi se odnose na:

• Prihode od iznajmljivanja poslovnih prostora	28.212 KM
• Prihode od kamata na deponovana sredstva	302.416 KM
• Ostale prihode od finansijskih institucija	5.771 KM
• Ostale prihode od imovine	481.306 KM
• Prihode od preplaćenih mirovina/penzija iz ranijih godina	233.885 KM
• Kamate po osnovu datih pozajmica	2.874 KM
• Prihode od pozitivnih kursnih razlika	579 KM
• Prihode od pružanja javnih usluga	1,541.784 KM

Od ostalih prihoda od imovine najveću stavku predstavljaju potraživanja od POST banke za neisplaćene INO mirovine/penzije u iznosu od 435.096,51 KM, koje bivši nositelj osiguranja (DFPIO BiH) nije ukalkulisao u 2001. godini. Ovaj iznos se nalazio na računu POST banke i isti je ova banka uplatila 28.06.2002. godine (iznos od 357.718,07 KM) odnosno 02.07.2002. godine (iznos od 77.378,44 KM) na transakcijski račun Federalnog zavoda.

Prihodi od pružanja javnih usluga u iznosu od 1,541.784 KM najvećim dijelom se odnose na prihode od izdavanja obrazaca i uvjerenja za koje je utvrđena cijena na u Cjenovniku usluga Federalnog zavoda, kojeg je donio Upravni odbor u 2002. godini.

U okviru ovih prihoda sadržani su i prihodi od pružanja javnih usluga u iznosu od 380.029 KM, a odnose se na prihode od pružanja usluga po osnovu obračuna plaća zaposlenim državljanima BiH u ambasadama u našoj zemlji, na osnovu zaključenih ugovora. Tim za reviziju smatra **da se treba ispitati ovaj vid pružanja usluga od strane Federalnog zavoda s obzirom na opis poslova i zadataka koje obavlja Federalni zavod.**

C. Tekuće potpore

Tekuće potpore su planirane za 2002. godinu u iznosu od 119,278.857 KM, a ostvarene u iznosu od 38,323,977 KM, što znači da su manje ostvarene u iznosu od 80,954.880 KM ili za 67,87%. Razlog ovako velikog odstupanja ostvarenih tekućih potpora od planiranih je u tome što je u planu sadržan iznos od 98,754.880 KM, koji se odnosi na planirana sredstva po osnovu obaveza/obaveza za doprinose zdravstvenog osiguranja umirovljenika/penzionera. Federalni zavod je planirao da se ove obaveze izmire iz tekućih potpora od ostalih nivoa vlasti, **što u 2002. godini nije učinjeno.** Tekuće potpore se odnose na:

- **Primljene potpore od Federacije koje** su iskazane u iznosu od 37,000.000 KM. Od ovog iznosa 22,000.000 KM je doznačeno za isplatu zaostale mirovine/penzije za rujan/septembar 2000. godine u dvije tranše (17,800.000 KM i 4,200.000 KM) prema Odluci Vlade Federacije br. 12/2002 od 22.01.2002. godine. Prema ovoj Odluci isplata dijela neisplaćene mirovine/penzije će se izvršiti iz Proračuna/Budžata Federacije za 2001. godinu, a uplatom ovih sredstava, zatvaraju se obaveze za uplatu doprinosa određenih pravnih

osoba, koja su navedena u Odluci (21 pravna osoba). U Proračunu/Budžetu Federacije za 2002. godinu su planirana sredstva za isplatu dijela neisplaćene mirovine/penzije za rujan/septembar 2000. godine, **ali nije predviđeno da se sredstva koriste za uplatu doprinosa za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje za određene pravne osobe, već je to Vlada FBiH riješila donošenjem Odluke, što smatramo da nije u skladu sa Zakonom, jer se na ovaj način ne vrši transparentno ubiranje javnih prihoda i ujedno se stavljaju u neravnopravan položaj svi ostali obveznici uplate doprinosa za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje.**

Iz Proračuna/Budžeta FBiH, Federalnom zavodu je takođe doznačeno sredstava u iznosu od 15,000.000 KM, od čega tri tranše u iznosu od 13,000.000 KM (3,500.000 KM, 4,500.000 KM i 5,000.000 KM) prema Odluci Vlade br. 23/2002 kao transferi Federalnom zavodu i jedan iznos od 2,000.000 KM prema Zaključku Vlade Federacije br.529/2002 od 03.10.2002. godine, na ime izmirenja obaveza/obaveza po osnovu doprinosa za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje proračunskih/budžetskih korisnika Hercegovačko-neretvanskog kantona iz 2001. i 2002. godine, a koristiće se za isplatu tekućih mirovina/penzija.

U Izvješću/Izvještaju o izvršenoj reviziji za 2001. godinu Tim za reviziju je konstatovao da ovakav način izmirivanja obaveza (kako je navedeno u alineji I i II) po osnovu doprinosa nije u skladu sa Zakonom o doprinosima kao i Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta/proračuna i vanproračunskih/vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije BiH, kao i način uplate javnih prihoda kojim se obezbjeđuje transparentan način uplate javnih prihoda. Revizijom finansijskih/finansijskih izvješća/izvještaja Federalnog zavoda za 2002. godinu, utvrđeno je da se ovakva praksa nastavila i u 2002. godini, što znači da se nije postupilo po datim preporukama u Izvještaju o izvršenoj reviziji bivšeg nositelja osiguranja DF PIO BiH za 2001. godinu.

- **Oprihodovana sredstva privatizacije** U 2002. godini su oprihodovana sredstva privatizacije u iznosu od 1,323.977 KM prema Zaključku Upravnog odbora o usvajanju Početne bilance/bilansa Federalnog zavoda sa stanjem na dan 01.01.2002. godine (Zaključak br.UO-124/02). U 2001. godini bivši nositelj osiguranja DF PIO BiH je sredstva po osnovu privatizacije iskazao na poziciji prihoda, a bivši nositelj osiguranja Zavod MIO Mostar je ova sredstva vodio na obavezama/obavezama. Spajanjem ova dva nositelja osiguranja, Odlukom Upravnog odbora o usvajanju «Početne bilance/bilansa» Federalnog zavoda, sredstva privatizacije koja su se vodila kao obaveze kod Zavoda MIO Mostar su oprihodovana.

Preporuka menadžmentu:

- **naplatu prihoda po osnovu doprinosa za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje vršiti u skladu sa Zakonom o doprinosima i Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda proračuna/budžeta i vanproračunskih/vanbudžetskih fondova na teritoriji FBiH ("Sl.novine FBiH", br. 61/01, 17/02 i 27/02).**

4.6.2. Rashodi

Rebalansom Finansijskog/Finansijskog plana za 2002. godinu, planirani su ukupni rashodi i izdaci u iznosu od 792,605.312 KM, od toga za tekuće rashode planirano je 791,605.312 KM i za kapitalne izdatke planirano je 1,000.000 KM. Ostvareni rashodi i izdaci u 2002. godini iznose 689,708.740 KM i manji su za 102,896.572 KM ili 12,99% u odnosu na plan.

Bruto plaće i naknade plaća zaposlenih u Federalnom zavodu su ostvarene u iznosu od 15,759.860 KM i u odnosu na plan su manje za 274.387 KM ili 1,71%. **Obračun i isplata plaća se vršila u skladu sa općim aktima zatečenih nositelja osiguranja, koji su se primjenjivali do 31.12.2002. godine.**

Uvidom u dokumentaciju obračuna i isplate plaća zaposlenih ranijeg nositelja osiguranja (DF PIO BiH), utvrđeno je slijedeće:

- obračun plaća se vršio na osnovu koeficijenata utvrđenih Odlukom o koeficijentima za obračun plaća radnika DF PIO BiH,
- Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta DF PIO BiH utvrđeni su alternativni uslovi školske spreme za određena radna mjesta (visoka ili viša stručna sprema, odnosno viša ili srednja), pa se prilikom obračuna plaće primjenjuju koeficijenti utvrđeni za veću stručnu sprema, nego što zaposlenik stvarno ima. Za određeno radno mjesto nije utvrđena stručna sprema uopšte, nego samo dugogodišnje radno iskustvo, a kod obračuna plaće se primjenjuje koeficijent visoke odnosno više spreme. Za neka radna mjesta utvrđena je školska sprema bez alternative, a obračun plaće se vrši po rješenju kojim je utvrđen koeficijent za sprema koju uposlenik ne posjeduje. Koeficijent minulog rada kod svih uposlenih ovog ranijeg nositelja osiguranja iznosi 0,6% za svaku navršenu godinu penzijskog staža, iako prema Kolektivnom ugovoru, kojeg je potpisao Fond, koeficijent minulog rada iznosi 0,5%.

Uvidom u dokumentaciju obračuna i isplate plaća uposlenih ranijeg nositelja osiguranja (Zavod MIO Mostar), utvrđeno je slijedeće:

- obračun plaća se vršio na osnovu Pravilnika o plaćama djelatnika i vrednovanja radnih mjesta zaposlenih bivšeg nositelja osiguranja Zavod MIO Mostar i Izmjenama i dopunama Pravilnika o plaćama djelatnika i vrednovanja radnih mjesta,
- prema ovom Pravilniku i kod ovog nositelja osiguranja, utvrđeni su alternativni uslovi školske spreme za određena radna mjesta.

Uvidom u obračun plaća oba nositelja osiguranja utvrđeno je da plaće za oba nositelja osiguranja nisu ujednačene, što je odraz primjene akata zatečenih nositelja osiguranja, odnosno nedonošenje jedinstvenih opštih akata na nivou Federalnog zavoda.

Naknade zaposlenih su isplaćene u ukupnom iznosu od 2,946.837 KM i u odnosu na plan su manje isplaćene za 271.713 KM ili 8,04%.

U okviru pozicija naknada troškova uposlenih iskazane su:

• naknade za godišnji odmor	437.063 KM
• naknade za prijevoz	270.963 KM
• naknade troškova smještaja dužnosnika	2.024 KM
• naknade za odvojeni život	1.277 KM
• naknade za topli obrok	1.922.824 KM
• naknade za otpremninu	38.165 KM
• naknade za jubilarne nagrade	3.669 KM
• naknade za pomoć radnicima	67.787 KM
• naknade članovima Nadzornog i Upravnog odbora	116.381 KM
• naknade za privremene i povremene poslove	61.684 KM
• ostale materijalna davanja	25.000 KM

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da se za otpremninu uposlenih isplaćuje pet prosječnih plaća uposlenog radnika koji ide u mirovinu/penziju, a da se za dvije prosječne plaće, plaća porez na dodatna primanja. Tim za reviziju je konstatovao da Pravilnik o radu bivšeg nositelja osiguranja DF PIO BiH, koji je još na snazi, **nije usklađen**, u ovom dijelu naknada, sa Kolektivnim ugovorom čiji je potpisnik DF PIO BiH.

U naknadama za privremene i povremene poslove sadržani su i ugovori o djelu koji nemaju karakter naknada troškova zaposlenih, **pa na ovoj poziciji nisu trebali ni biti iskazani**, jer se ne radi o uposlenim Federalnog zavoda. Ugovore o djelu trebalo je iskazati na poziciji ugovorenih usluga. Uvidom u dokumentaciju je konstatovano da je obračunat i plaćen **samo** porez na dodatna primanja, **a trebalo je obračunati i platiti i porez na usluge**.

Izdaci za materijal i usluge su ostvareni u iznosu od 11,396.475 KM što je u odnosu na Plan smanjenje za 21% ili 3.044.585 KM.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da se u Federalnom zavodu, na početku godine na osnovu Zaključka Upravnog odbora, prikupljaju ponude za nabavku kancelarijskog materijala i potrošnog materijala. Upravni odbor je donio Odluku br.UO-26/2002 od 27.02.2002. godine, o izboru najpovoljnijeg dobavljača na osnovu prijedloga Komisije imenovane Odlukom od strane Upravnog odbora Federalnog zavoda.

Za izvršene usluge isplata mirovina/penzija putem pošte, Federalni zavod plaća proviziju od 1% na ukupan iznos prava koji se treba isplatiti (na neto mirovinska/penzijska primanja), na osnovu zaključenih ugovora sa Poštom, a visina naknade koju naplaćuju banke za ove poslove, regulisana je ugovorima o otvaranju transakcijskih računa i naplaćuje se prema važećoj tarifi banke.

Grantovi pojedincima iznose 660,742.572 KM a odnose se u cijelosti na neto mirovinska/penzijska primanja. Federalni zavod u 2002. godini nije vršio obračun i plaćanje obaveza po osnovu doprinosa za zdravstvenu zaštitu umirovljenika/penzijska (obrazloženje dato u poglavlju «Kratkoročnih obaveza/obaveza i razgraničenja»).

Neto mirovinska/penzijska primanja posmatrana po korisnicima mirovine/penzija su:

Korisnici mirovina	Broj korisnika	Iznos u KM za 2002. godinu	Struktura mirovina	Prosječna stopa rasta mirovina	Prosječan iznos mirovina u KM
Starosne	116.059	270,904.454 KM	41%	0,3	194,52
Invalidske	63.968	145,363.366 KM	22%	0,5	189,37
<u>Porodične</u>	<u>106.066</u>	<u>244,474.752 KM</u>	<u>37%</u>	<u>0,9</u>	<u>192,08</u>
UKUPNO	286.093 *)	660,742.572 KM	100%	0,8	192,46

*) Broj korisnika i iznos isplaćenih mirovina/penzija po korisnicima je izveden iz podataka na osnovu isplaćene mirovine/penzije za prosinac/decembar 2002. godine.

U 2002. godini isplaćeno je dvanaest mirovina/penzija za tekuću godinu i zaostala mirovina/penzija za rujan/septembar 2000. godine u iznosu od 41,400.000 KM, isplaćena u dva dijela (30% i 70%). Vlada Federacije BiH je obezbijedila sredstva za zaostale mirovine/penzije u iznosu od 22,000.000 KM, a razlika od 19,400.000 KM podmirena je iz tekućih prihoda Federalnog zavoda. Isplata dijela zaostale mirovine/penzije iz 2000. godine iz tekućih prihoda Federalnog zavoda **je suprotna Odluci o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom/penzijskom i invalidskom osiguranju**. Prema izmjenjenom članu 51. Zakona, propisana je obaveza/obaveza nositelja osiguranja da iz tekućih mjesečnih prihoda pokrivaju tekuće mjesečne rashode. Odluku o isplati dijela zaostale mirovine/penzije za rujan/septembar 2000. godine iz tekućih prihoda Federalnog zavoda donio je privremeni Upravni odbor (Vlada FBiH u funkciji Upravnog odbora), **suprotno navedenim propisima**. Neisplaćene mirovine/penzije iz 2000. godine ne predstavljaju obavezu/obavezu Federalnog zavoda, jer je u skladu sa Zakonom o organizaciji mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja Vlada FBiH preuzela obavezu/obavezu za obezbjeđenje sredstava za isplatu mirovina/penzija iz ranijih godina.

Do početka rada Federalnog zavoda 01.01.2002. godine, prava iz mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja su se ostvarivala kod dva nositelja osiguranja, koji su imali određene razlike u unutrašnjoj organizaciji i tehnologiji rada na provođenju mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja. **Početkom rada Federalnog zavoda, kao prioritarno, izvršeno je izjednačavanje nivoa mirovina/penzija koje su isplaćivali zatečeni nosioci osiguranja**. Kao polazni osnov ovog izjednačavanja, bio je različit procenat usklađivanja mirovina/penzija u 1999. i 2000. godini i različito određen iznos najniže, zajamčene i najviše mirovine/penzije. Nakon ovog izjednačavanja najniža mirovina/penzija od 01.01.2002. godine iznosi 140,00 KM, zajamčena 155,08 KM i najviša 633,22 KM, sve ostale mirovine/penzije koje je isplaćivao bivši nositelj osiguranja (DF PIO BiH) su povećane za 3,345%, u skladu sa Zakonom o mirovinskom/penzijskom i invalidskom osiguranju.

Federalni zavod je u 2002. godini, iz ostvarenih prihoda od doprinosa, isplatio dvanaest mirovina/penzija uz obračun po koeficijentu od 1,00 tokom cijele 2002. godine.

Ukupna neto penzijska primanja, doprinos za zdravstvenu zaštitu umirovljenika/penzionera i troškovi distribucije mirovina/penzija (bruto mirovinska/penzijska primanja) čine 95,80% ukupnih tekućih rashoda i izdataka.

Prema podacima iz prosinca/decembra 2002. godine, mirovinu/penziju do iznosa najniže mirovine/penzije od 140,00 KM je primalo 40,5% (115.902 korisnika), od najniže do zajamčene mirovine/penzije (od 140,00 KM do 155,08 KM) koristilo je 47,0% korisnika ili 134.464 korisnika, od zajamčene do najviše (od 155,08 KM do 633,22 KM) koristilo je 12,50% korisnika ili 35.727 korisnika mirovine/penzije.

Sredstva za jednog korisnika mirovine/penzije obezbjeđuje oko 1,6 osiguranika, što je veoma nepovoljan odnos.

Prethodni podaci su preuzeti iz Izvješća/Izvještaja o radu Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje za 2002. godinu, sa prijedlogom mjera za naredni period.

Iz Izvještaja/Izvješća o radu Federalnog zavoda za 2002. godinu navedeno je da je u prvostepenom postupku doneseno je 51.671 rješenje uz primjenu domaćih propisa i međunarodnih ugovora. Na kraju godine ostalo je neriješeno 8.975 zahtjeva za rješavanje o pravima iz mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja.

U skladu sa Ugovorom o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske, po službenoj dužnosti pokrenuto je 9.960 zahtjeva za preračun ostvarenih mirovina/penzija i dostavljeno Hrvatskom zavodu za mirovinsko i invalidsko osiguranje.

U drugostepenom postupku po žalbama osiguranika i korisnika mirovina/penzija uz primjenu domaćih propisa, riješeno je ukupno 2.660 žalbi, od čega je 812 pozitivno, a 1848 negativno riješeno. Vrhovnom sudu Federacije BiH dostavljeno je 310 odgovora na tužbu, a Vrhovni sud uvažio je 50, a odbio 90 tužbi.

U drugostepenom postupku po žalbama osiguranika i korisnika mirovina/penzija uz primjenu međunarodnih ugovora riješeno je 464 žalbe na rješenja o pravu na mirovine/penzije i 317 zahtjeva o odobravanju transfera za isplatu mirovina/penzija.

Federalni zavod ne raspolaže sa podacima o visini eventualnih troškova vezanih za konačan ishod podnesenih tužbi, a koji bi uticali na finansijsko/finansijsko stanje.

4.6.3. IT sistem u Federalnom zavodu za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje

Spajanjem prethodnih nositelja osiguranja (DF PIO BIH i Zavod MIO Mostar) u Federalni zavod, način rada IT sistema je nešto izmjenjen, što se konstatuje iz slijedećeg:

- Elektronski računski centar zdravstva i penzijskog osiguranja D.o.o. Sarajevo (ERC «ZIPO») koji nije u sastavu Federalnog zavoda, obavlja elektronsku obradu podataka za bivšeg nositelja osiguranja (DF PIO BiH) i za ove poslove naplaćuje usluge na osnovu zaključenog ugovora sa DF PIO BiH.
- Elektronski računski centar koji se nalazi u sjedištu Federalnog zavoda u Mostaru i koji je u vlasništvu Federalnog zavoda, obavlja elektronsku obradu podataka za bivšeg nositelja osiguranja (Zavod MIO Mostar) i vodi Glavnu knjigu za Federalni zavod.
- Upravni odbor Federalnog zavoda je na sjednici održanoj 07.12.2001. godine, donio Odluku kojom se obrazuje Komisija za uspostavu informacijskog sistema Federalnog zavoda (IT sistema) i usvojio nužne aktivnosti vezane uz početak rada Federalnog zavoda, a koje se odnose na IT sistem. U tom smislu postignut je dogovor da se sve aktivnosti podijele u tri faze: I faza – poduzimanja hitnih koraka u cilju pružanja podrške aktivnostima Federalnog zavoda od 01.01.2002. godine, II faza – aktivnosti nakon uspostave i početka rada Federalnog zavoda (ova faza podrazumjeva donošenje odluka uprave, koje će odrediti prilagođavanje postojećeg sistema kao osnovu za buduće funkcioniranje IT sistema) i III faza - planiranje, razvoj i uspostava novog IT sistema.

Aktivnosti predviđene I-om fazom, a koje podrazumjevaju kontinuiranu isplatu mirovina/penzija i razlika, organizovanje praćenja naplate doprinosa, organizovanje Glavne knjige, osiguranje tehničke pretpostavke za komunikaciju među informacijskim sistemima Federalnog zavoda, te prezentinje novog sistema prema korisnicima, koji podrazumijeva izmjenu naziva nositelja osiguranja na svim izvještajima, **su okončane. Druga i treća faza aktivnosti nisu okončane.** Naime, Upravni odbor Federalnog zavoda je na sjednici održanoj 14.05.2002. godine, donio Zaključak o usvajanju Osnovnog plana razvoja informacijskog sistema Federalnog zavoda i u okviru njega Operativni plan razvoja IT sistema. Na sjednici Upravnog odbora, održanoj dana 22.08.2002. godine, kada je Vlada FBiH preuzela funkciju Upravnog odbora Federalnog zavoda, Zaključak o usvajanju Osnovnog plana razvoja, kojeg je donio prethodni Upravni odbor, **je stavljen je van snage.** Na ovoj sjednici Vlada FBiH, u ulozi Upravnog odbora, je zadužila menadžment Federalnog zavoda kao i Ministarstvo za izbjegle i raseljene osobe, da iznađu mogućnost rješenja funkcionisanja ERC «ZIPO» unutar Federalnog zavoda.

Prema izjavama odgovornih osoba Federalnog zavoda, raspolaganje podacima o osiguranicima i korisnicima prava, koji su izvan sistema mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja, a koji se vode u ERC «ZIPO» nije dostupno cijelom Federalnom zavodu. Da bi se došlo do podataka mora se više puta pismeno obraćati ERC «ZIPO»-u, što otežava rad Federalnog zavoda i ima negativan uticaj na ažurno rješavanje zahtijeva osiguranika.

Naknadni događaj

Do kraja 2003. godine poslove elektronske obrade podataka za ranijeg nositelja osiguranja DF PIO BiH i dalje radi firma ERC «ZIPO» Sarajevo, a za ranijeg nositelja osiguranja Zavod MIO Mostar, ovi poslovi se obavljaju u sklopu IT sistema Federalnog zavoda u Mostaru, na kojem je od 01.01.2002. godine uspostavljena Glavna knjiga.

Vlada FBiH donijela je Odluku (V.broj: 388/2003 od 31.7.2003. godine) o izuzimanju od privatizacije državnog kapitala Elektronskog računskog centra zdravstva i penzijskog osiguranja d.o.o. Sarajevo, koji je u 100% državnom vlasništvu.

Preporuke menadžmentu:

- **prilikom donošenja općih akata voditi računa o usklađenosti istih sa zakonskim propisima,**
- **donijeti jedinstven Pravilnik o plaćama kao i Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na nivou Federalnog zavoda,**
- **obračun i uplatu poreza po osnovu ugovora o djelu vršiti u skladu sa Zakon o porezu na usluge,**
- **iz tekućeg prihoda vršiti isplatu tekućih rashoda (mirovina/penzija) u skladu sa Odlukom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom/penzijskom i invalidskom osiguranju BiH,**
- **Federalni zavod, u saradnji sa Vladom FBiH, treba da iznađe što hitnije mogućnost funkcioniranja jedinstvenog IT sistema unutar Federalnog zavoda.**

4.6.4. POČETNA BILANCA/BILANS FEDERALNOG ZAVODA SA STANJEM NA DAN 01.01.2002. GODINE

Vlada Federacije BiH je, 28.12.2001. godine, donijela Rješenje broj 652/2001, kojim se obrazuje Komisija za primopredaju službenih akata između zatečenih nositelja osiguranja (DF PIO BiH i Zavod MIO Mostar) i Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje. Preuzimanje službenih akata je podrazumjevalo i preuzimanje cjelokupne imovine, potraživanja i obaveza iskazanih u Goodišnjim obračunima prethodnih nositelja osiguranja za 2001. godinu. Financijske/Finansijske pokazatelje iz

Godišnjih obračuna nisu usvojili Upravni odbori ranijih nositelja osiguranja. Stanje imovine, potraživanja i obaveza na dan 01.01.2002. godine predstavlja kumulativ stanja oba nositelja osiguranja na dan 31.12.2001. godine. Nakon preuzimanja krajnjih stanja oba nositelja osiguranja, u 2002. godini Federalni zavod je pristupio analitičkom raščlanjivanju svih računa Glavne knjige DF PIO BiH i Zavoda MIO Mostar, analizi pojedinačnih potraživanja i obaveza, te izradi početnog bilansa/bilance sa popisom potraživanja i obaveza, datumom izmirenja istih, a za sporne slučajeve dati su prijedlozi mogućih rješenja. Pored zakonske obaveze izrade početne bilance/bilansa u situacijama kada dolazi do spajanja pravnih osoba, cilj izrade Početne bilance/bilansa Federalnog zavoda je bio ispravljanje ranije učinjenih pogrešaka, te ujednačavanje pojedinih pozicija kod oba nositelja osiguranja (doprinos za zdravstveno osiguranje umirovljenika/penzionera i sredstva privatizacije).

4.6.5. GOTOVINA, KRATKOROČNE TRAŽBINE/POTRAŽIVANJA I RAZGRANIČENJA

a) Gotovina

Na dan 31.12.2002. godine ukupna novčana sredstva su iznosila 31,827.913,61 KM što odgovara stanju po popisu za 2002. godinu i podatku u finansijskom/finansijskom izvješću/izvještaju. U okviru novčanih sredstava u blagajni se nalazilo gotovine u iznosu od 5.812,42 KM.

Poslovanje Federalnog zavoda se obavljalo preko transakcijskih računa otvorenih kod 7 (sedam) poslovnih banaka, a ubiranje javnih prihoda (doprinosa za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje se odvijalo preko depozitnih računa otvorenih kod 3 (tri) poslovne banke.

Stanje novčanih sredstava iskazanih u knjigovodstvu na dan 31.12.2002. godine odgovara stanju utvrđenom po popisu. Utvrđeno da postoji saldo na depozitnom računu PBS banke na dan 31.12.2002. godine u iznosu od 1,832,655,65 KM. Depozitni računi do 31.12.2002. godine nisu knjigovodstveno evidentirani.

Na dan 31.12.2002. godine blokirana sredstva kod Hercegovačke banke iznose 14,279.546,79 KM, od čega se na sredstva za isplatu vojnih mirovina/penzija odnosi 5.547.286,64 KM, sredstva od privatizacije 915.662,00 KM i sredstva Zavoda MIO Mostar u iznosu od 7,072.526,19 KM i iznos od 744.071,96 KM koji se odnosi na ime uplaćenih doprinosa za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje Zavodu MIO Mostar.

Na računu privatizacije na dan 31.12.2002. godine stanje sredstava je bilo 4,302.434,20 KM. Zaključkom Vlade Federacije BiH (V.broj:668/2001 od 27.12.2001. godine) data je **Saglasnost** da se iz sredstava ostvarenih u postupku privatizacije izvrši **pozajmica** za isplatu mirovina/penzija za XII mjesec 2001. godine i to: DF PIO BiH u iznosu od 5,000.000 KM i Zavodu MIO Mostar u iznosu od 4,000.000 KM. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da su sredstva pozajmica vraćena u 2002. godini na izdvojeni račun privatizacije. Sredstva privatizacije se nalaze na računu Federalnog zavoda. U 2002. godini ova sredstva nisu trošena za konsolidaciju Federalnog zavoda. Prema Uputstvu o deponovanju i raspolaganju novčanim sredstvima ostvarenim prodajom poduzeća i banaka na teritoriji FBiH, Federalno zavod je bio dužan prenijeti sredstva od privatizacije na ECROW račun Federacije, **što nije učinjeno.**

Preporuka menadžmentu:

- **Izvršiti prenos sredstava od privatizacije na ESCROW račun privatizacije,**

b) Kratkoročne tražbine/potraživanja

Revizijom je utvrđeno da ukupna kratkoročne tražbine/potraživanja sa stanjem na dan 31.12.2002. godine iznose 30,665.501,86 KM, čiju strukturu dajemo u sljedećem pregledu:

4. tražbine/potraživanja u zemlji za isporučenu robu	171.189,52 KM
5. avansi za unaprijed plaćenu robu	1.458,61 KM
• ostale tražbine/potraživanja od pravnih osoba	1.832.655,65 KM
• tražbine/potraživanja za sredstva vojnih osiguranika	28,551.945,80 KM
• tražbine/potraživanja za akontacije za službeni put	100,00 KM
• potraživanja/tražbine za kamatu	108.152,28 KM

Najveću stavku u okviru tražbina/potraživanja, u iznosu od 28,551.945,80 KM, predstavljaju interna tražbine/potraživanja u okviru Federalnog zavoda po osnovu izdvajanja sredstava od doprinosa vojnih osiguranika na poseban podračun prema Zakonu o mirovinskom/penzijskom i invalidskom osiguranju, što znači da su se ova sredstva trebala izdvojiti na ovom podračunu. Isto tako je konstatovano da se isti iznos nalazi i na kontu obaveza Federalnog zavoda.

Ostale tražbine/potraživanja od pravnih osoba u iznosu od 1,832.655,65 KM, predstavljaju ostvarene prihode po osnovu doprinosa, koja su sa 31.12.2002. godine iskazana na depozitnom računu kod PBS banke, ali sa ovim datumom nisu ispražnjena na transakcijski račun, odnosno pražnjenje je izvršeno prvog radnog dana (03.01.2003. godine) u narednoj godini.

4.6.6. STALNA SREDSTVA

Prema bilansnim pozicijama iz finansijskog/finansijskog izvješća/izvještaja «Bilanca stanja» nabavna vrijednost stalnih sredstava Federalnog zavoda, na dan 31.12.2002. godine, iznosila je 69,845.522 KM, otpisana vrijednost 11,195.703 KM i sadašnja vrijednost 58,949.819 KM.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je slijedeće:

- Izvršena je nabavka stalnih sredstava u iznosu od 369.266,00 KM, koja se odnosi na nabavku opreme u iznosu od 363.919,00 KM i ugradnju žaluzina u iznosu od 5.347,00 KM. U ukupnom iznosu nabavljene opreme sadržana je nabavka namještaja za opremanje poslovnih prostorija u iznosu od 265.309 KM. Nabavka je izvršena od dobavljača «BINA» Bihać. **Dokumenti dati na uvid Timu za reviziju su: Aneks ugovora br.5/2002 (osnovni ugovor 11/2000), ponuda «BINE» Bihać, faktura, otpremnica i narudžbenica. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da nije ispoštovana procedura u skladu sa Uredbom o nabavci roba, uslugama i ustupanju radova.**

- Upravni odbor je donio Odluku br.V 613/02 od 28.11.2002. godine, o popisu sredstava, obaveza i potraživanja, zaliha sitnog inventara u Federalnom zavodu, kao i formiranje Centralne popisne komisije u cilju objedinjavanja izvještaja popisnih komisija iz organizacionih dijelova Federalnog zavoda. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da su komisije izvršile naturalni popis, bez finansijskih/finansijskih pokazatelja. Centralna popisna komisija je sačinila Elaborat o popisu, **koji nije usvojen od strane Upravnog odbora, pa ni razlike, odnosno rashod nisu uknjiženi sa 31.12.2002. godine,**

- Uvidom u Elaborat o popisu i knjigovodstveno stanje, u dijelu koji se odnosi na stalna sredstva-građevinske objekte, konstatovano je da se nabavna vrijednost građevinskih objekata ne slaže za iznos od 3,362.228 KM, tj. u knjigovodstvu je manje iskazana nabavna vrijednost za ovaj iznos. Tim za reviziju je utvrdio da je, prilikom objedinjavanja podataka oba nosioca osiguranja, pogrešno preuzeto početno stanje nabavne vrijednosti građevinskih objekata bivših nositelja osiguranja. Umjesto nabavne vrijednosti, u početno stanje na dan 01.01.2002. godine, preuzeta je sadašnja vrijednost građevinskih objekata. Tim za reviziju je u toku same revizije ukazao na ovaj propust, pa je sa 31.12.2003. godine izvršena ispravka knjiženja u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

Naknadni događaj

Upravni odbor Federalnog zavoda donio je **Zaključak broj: UO-42/2003 od 16.09.2003. o rješavanju statusa Doma penzionera u Mostaru-Hotel «ERO»**, za koji se vodi sudski postupak. Upravni odbor je zaključio da se nagodbom-mirnim rješavanjem nastale situacije, a u cilju zaštite imovine Federalnog zavoda, Federalni zavod povjeriocu «TUH-INVEST»d.o.o.Mostar, kao posljedicu ništavnosti Ugovora o zajmu od 27.10.1999.godine, vrate novčana sredstva, s tim da «TUH-INVEST»d.o.o. Mostar snosi sve troškove Federalnog zavoda, koje su proizašle iz ovog cjelokupnog poslovnog odnosa da se Hotel «ERO» vrati u vlasništvo Federalnog zavoda, te da se radi uknjižbe prava vlasništva na istom, kod nadležnog suda u Mostaru, u službi Federalnog zavoda, poduzmu sve potrebne radnje. O Zaključku Upravnog odbora obavještena je Vlada FBiH koja je trebala ocjeniti da li podržava Zaključak koji je donio Upravni odbor, ili da predloži drugačiji način rješavanja ovog pitanja. Upravni odbor Federalnog zavoda na sjednici održanoj 18.12.2003. godine donio je Odluku o stavljanju van snage Zaključka Upravnog odbora broj: UO-42/03 od 16.9.2003. godine, do okončanja krivičnih postupaka od strane sudskih organa pokrenutih u vezi sa ovim sporom ili do drugačije odluke Vlade FBiH.

Na osnovu Zaključka Upravnog odbora Federalnog zavoda u 2003. godini, vršena je procjena imovine Federanog zavoda, iz koje je vidljivo da će doći do znatnog povećanja vrijednosti imovine. Velike aktivnosti u 2003. godini su posvećene zaštiti imovine Federalnog zavoda.

Mnogi objekti su devastirani ili nenamjenski koriste drugi subjekti. O ovim problemima informirana je Vlada Federacije BiH, ali nisu zauzeti konačni stavovi.

U 2003. godini Upravni odbor je donio odluku o usvajanju Godišnjeg obračuna Federalnog zavoda za 2002. godini, kao i Izvješće/Izveštaj o popisu sredstava i izvora sredstava za 2002. godinu.

Dugoročni plasmani

Dugoročni plasmani na dan 31.12.2002. godine iznose 171.432,65 KM i odnose se na stambene kredite date radnicima za potrebe adaptacije stana ili kuće i dugoročne kredite date radnicima na ime otkupa stana za gotovinu.

Sredstva za stambene kredite i dugoročne kredite date radnicima za otkup stana su obezbjeđena i realizovana prije konsolidacije nositelja osiguranja i to iz sredstava dobivenih prodajom stanova za gotovinu, odnosno od dijela sredstava koja su pripadala DF PIO BiH od prodaje stanova. Stambeni krediti su dodjeljivani na osnovu Pravilnika o rješavanju stambenih pitanja radnika bivšeg nositelja osiguranja (DF PIO BiH) i Odluke Upravnog odbora DF PIO BiH o rješavanju stambenih pitanja radnika u DF PIO BiH putem dodjele kredita. U 2002. godini nisu dati novi dugoročni krediti za stambenu izgradnju, što znači da se na dugoročnim plasmanima nalaze samo krediti iz ranijih godina.

Preporuke menadžmentu:

- **nabavku stalnih sredstava vršiti u skladu sa Uredbom o nabavci roba, uslugama i ustupanju radova,**
- **obezbijediti maksimalno angažovanje na zaštite imovine Federalnog zavoda, kao i uknjižbe iste.**

4.6.7. KRATKOROČNE OBVEZE/OBAVEZE I RAZGRANIČENJA

Tim za reviziju je izvršio uvid u knjigovodstvenu dokumentaciju neizmirenih obveza/obaveza na dan 31.12.2002. godine. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, konstatovano je da iskazane obveze/obaveze u finansijskim/finansijskim izvješću/izvještajima na dan 31.12.2002. godine iznose 390,861.405,70 KM. U ovim obvezama/obavezama sadržane su slijedeće obveze/obaveze:

- obveze/obaveze prema dobavljačima iz 2002. godine	1,442.071,44 KM
- obveze/obaveze za porez iz 2002. godine	7.324,34 KM
- obveze/obaveze po osnovu ugovora o djelu iz 2002. godine	3.040,00 KM
- obveze/obaveze po sredstvima privatizacije iz 2002. godine	4,290.413,61 KM
- obveze/obaveze po kreditu iz 1999. godine	3,408.712,81 KM
- obveze/obaveze prema zaposlenim iz 2002. godine	1,163.882,01 KM
- obveze/obaveze za zdravstveno osiguranje umirovljenika/penzionera za period 1996. – 2001. godina	224,329.701,65 KM
- obveze/obaveze za neispl.penzije za period X-XII/2000.g (DF PIO BiH)	127,657.212,27 KM
- finansijski/finansijski i obračunski odnosi	28,551.945,80 KM
- kratkoročna razgraničenja	7.102,77 KM

Obrazloženje neizmirenih obveza/obaveza evidentiranih u knjigovodstvu Federalnog zavoda:

- U ukupno iskazanim obvezama/obavezama za 2002. godinu sadržan je iznos od **32,842.360 KM**, koji u stvari predstavlja samo obvezu/obavezu u smislu izdvajanja sredstava na posebne račune, (na izdvojeni račun privatizacije kojeg je odredila Vlada FBiH u iznose od 4,290.414 KM i izdvajanje sredstava na podračun za vojne osiguranike u iznosu od 28,551.946 KM).

- Takođe je u ukupno iskazanim obvezama/obavezama sadržan iznos od 7.103 KM, koji predstavlja razgraničene prihode po osnovu obaveza prema kantonalnim fondovima za prodane stanove za gotovinsko plaćanje.

- **Isključenjem prethodno navedenih obveza/obaveza u ukupnom iznosu od 32,849.463 KM iz ukupnih obveza/obaveza, stvarne obveze/obaveze na dan 31.12.2002. godine iznose 358,011.944 KM.**

- Obveze/Obaveze po kreditu u iznosu od **3,408.713 KM** predstavljaju obvezu/obavezu iz **1999.** godine po osnovu neizmirenog kratkoročnog kredita, kojeg je firma "TUH-INVEST" DOO Mostar dala bivšem nositelju osiguranja Zavod MIO Mostar uz hipoteku na nekretninama, u slučaju ne vraćanja datog kratkoročnog kredita u ugovorenom roku. S obzirom da kratkoročni kredit nije vraćen u roku, vodi se spor pred Općinskim sudom Mostar. Sredstva po osnovu neizmirenog kratkoročnog kredita se nalaze blokirana kod Hercegovačke banke.

- Obveze/Obaveze iz 2002. godine u iznosu od **2,616.318 KM**, a koje se odnose na neisplaćene plaće i naknade zaposlenim za XII/2002. godine, obaveze prema dobavljačima iz 2002. godine i obveze/obaveze za poreze **su izmirene** do 28.02.2003. godine.

- Obveze/Obaveze po osnovu zdravstvenog osiguranja umirovljenika/penzionera u ukupnom iznosu od **224,329.701 KM**, se odnose na obveze/obaveze stvorene u periodu 1996.-2001. godine. Uvidom u dokumentaciju konstatovano je slijedeće:

1. Primjena stope doprinosa od 14,942% na neto mirovinska/penzijska primanja za zdravstveno osiguranje umirovljenika/penzionera se vrši na osnovu dopisa Federalnog ministarstva financija/finansija broj 02-sl-149/99 od 03.09.1999. godine upućenog Zavodu za platni promet kao instrukcija za način prihvatanja naloga za uplatu doprinosa, **što znači bez provedene zakonske procedure** koja podrazumjeva da su prema članu 85. Zakona o zdravstvenom osiguranju zakonodavna tijela kantona na prijedlog kantonalnog zavoda osiguranja trebala utvrditi stopu doprinosa za zdravstveno osiguranje, kao i osnovicu, način obračunavanja i uplatu doprinosa za tačke 3-14 člana 80. Zakona, gdje spadaju doprinosi iz mirovina/penzija i invalidnina i drugih naknada iz mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja. U skladu sa članom 85. Zakona, 4 (četiri) kantona (Sarajevski, Ze-Do, Unsko-sanski i Tuzlanski) su donijela Odluku o visini stope, osnovicama i načinu primjene stope doprinosa za zdravstveno osiguranje umirovljenika/penzionera. DF PIO BiH do 31.12.2001. godine primjenjivao jedinstvenu stopu za obračun doprinosa za sve kantone (14,942%), **a plaćanje doprinosa zdravstvenog osiguranja umirovljenika/penzionera Zavodima zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog i Bosansko-podrinjskog kantona je izvršeno djelimično po stopi od 4% na neto iznos mirovina/penzija za ova dva kantona. Za ostale kantone nije vršena uplata ovih doprinosa.**

Do momenta spajanja (do 01.01.2002. godine) bivši nositelj osiguranja Zavod MIO Mostar je vršio obračun i uplatu doprinosa zdravstvenog osiguranja umirovljenika/penzionera po stopi od 8% na neto iznos mirovine/penzije. Odluku o visine ove stope (8%) nije donio Kanton, nego je postignut usmeni dogovor

između Zavoda MIO Mostar i Međuzupanijskog zavoda zdravstvenog osiguranja Mostar. Prilikom konsolidacije dva nositelja osiguranja u jedinstveni Federalni zavod, Upravni odbor Federalnog zavoda je donio Zaključak o usvajanju Početne bilance Federalnog zavoda sa stanjem na dan 01.01.2002. godine, kojim su ukalkulisane obaveze za doprinose za zdravstveno osiguranje umirovljenika/penzionera bivšeg nositelja osiguranja Zavoda MIO Mostar u iznosu od 20,901.721,00 KM, koji predstavlja razliku između obračunatog i uplaćenog doprinosa po stopi od 8% i 14,942% za period 1998-2001. godina. Na ovaj način je izvršen obračun doprinosa na bazi jedinstvene stope doprinosa od 14,942%, pa su i obveze/obaveze za zdravstveno osiguranje umirovljenika/penzionera stvorene na bazi ove stope i to u ukupnom iznosu od 224,329.701 KM.

2. Obračunati doprinos za zdravstveno osiguranje umirovljenika/penzionera na isplaćene mirovine/penzije umirovljenicima/penzionerima koji žive u Republici Hrvatskoj, a koji su ostvarili pravo na mirovinu/penziju u Federaciji BiH, iznosi 2,818.458,14 KM. Obračun doprinosa se vršio po stopi od 14,942% koja takođe nije zakonski regulisana. Tim za reviziju smatra da se stopa, kao i način obračuna doprinosa za ovu kategoriju umirovljenika/penzionera treba regulisati Međudržavnim sporazumom.

3. Obračunati doprinosi za zdravstveno osiguranje umirovljenika/penzionera za 2002. godinu u iznosu **od 98,357,125 KM nisu knjigovodstveno evidentirani po preporuci MMF-a**, odnosno Svjetske banke (čeka se zakonska regulativa). Napominjemo da su doprinosi za zdravstveno osiguranje umirovljenika/penzionera za 2002. godinu obračunati takođe po stopi od 14,942% na neto mirovinska/penzijska primanja.

4. Obveze/Obaveze po osnovu ukalkulisanih a neisplaćenih mirovina/penzija iz 2000. godine i to za X-XII mjesec 2000. godine u iznose **126,355.613 KM**.

5. Obveze/Obaveze po osnovu ukalkulisane, a neplaćene provizije pošti za isplatu mirovinapenzija iznose **1,301.560 KM**.

6. Prema Uredbi o privremenom ustupanju potraživanja Zavoda zdravstvenog osiguranja od Federalnog zavoda pravnim osobama po osnovu obračunatih, a neuplaćenih doprinosa i Uredbi o izmjenama i dopunama ove Uredbe, uz saglasnost Vlade Tuzlanskog kantona zaključen je Ugovor o prenosu potraživanja sa: Zavodom zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona, Federalnog zavoda mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja i D.D. "POLIHEM" u stečaju Tuzla. Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona ustupio je svoje potraživanje od Federalnog zavoda mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja, D.D. "POLIHEM-u" u stečaju Tuzla u iznosu od 2,293.202,78 KM. D.D. "POLIHEM" Tuzla se obavezala da svoje obveze/obaveze prema Zavodu zdravstvenog osiguranja Tuzla izmiri iz stečajne mase na način i u rokovima utvrđenim uz saglasnost Vlade Tuzlanskog kantona, koja je ujedno i odgovorna za naplativost ustupljenih potraživanja. Obvezniku uplate doprinosa D.D. "POLIHEM" u stečaju Tuzla izdat je Zapisnik o kontroli obračun i uplate doprinosa za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje od strane Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje-Kantonalna služba Tuzla za period 01.01.2000. godine do 04.03.2002. godine, kada je otvoren stečajni postupak ovog korisnika, kojim je utvrđen dug u iznosu od 1,729.550 KM, od čega je glavni dug 1,585.849 KM, a kamata 143.701 KM. Navedeni dug uvećan je za obaveze po osnovu doprinosa za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje za period 01.01.1997. do 31.12.1999. godine koje su utvrđene po zapisniku Porezne inspekcije, u iznosu od 350.001 KM. D.D. "POLIHEM" u stečaju Tuzla je uputio zahtjev Federalnom zavodu za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje-Kantonalnoj administrativnoj službi Tuzla, da iskaže utvrđene obveze/obaveze po osnovu doprinosa za period od 05.03.2002. do 30.06. 2002. godine u svrhu regulisanja radnog staža zaposlenih. Utvrđeni dug po ovom osnovu iznosi 213.651 KM (55% od prosječne plaće zaposlenih u FBiH-min osnovica). Tim za reviziju je konstatovao da su urađeni M-4 u Kantonalnoj administrativnoj službi Tuzla i to za svakog pojedinog radnika D.D. "POLIHEM" i na taj način je uvezan radni staž zaposlenih do 30.06.2002. godine, a u finansijskom/finansijskom knjigovodstvu Federalnog zavoda **nisu izvršena odgovarajuća knjiženja jer nije dostavljena odgovarajuća dokumentacija na knjiženje. Timu za reviziju nije prezentirana kompletna dokumentacija o privremenom ustupanju tražbina/potraživanja za ovog korisnika, pa predlaže da se preispita Ugovor o prenosu potraživanja, kao i priznavanje obveza/obaveza po osnovu doprinosa za period 05.03. do 30.06.2002. godine, s obzirom da je otvoren stečajni postupak D.D. "POLIHEM" Tuzla 04.03.2002. godine, kao i da se kompletira sva potrebna dokumentacija, koja će se dostaviti knjigovodstvu Federalnog zavoda.**

Nakon donošenja Uredbe od strane Vlade FBiH ("Sl.novine FBiH", br.28/02) od 03.07.2002. godine Upravni odbor Federalno zavoda je na sjednici održanoj 19.08.2002. godine donio Zaključak br.131/2002 u cilju preispitivanja primjene ove Uredbe iz razloga što smatra da bi primjena Uredbe imala negativne posljedice po finansijsku stabilnost Federalnog zavoda. Preuzimanjem uloge privremenog Upravnog odbora od strane Vlade FBiH, prethodno navedeni Zaključak o primjeni Uredbe, je stavljen van snage.

Preporuke menadžmentu:

- u saradnji sa Vladom FBiH iznaći mogućnosti izmirenja obveza/obaveza prema korisnicima mirovina/penzija bivšeg nositelja osiguranja (DF PIO BiH) po osnovu neisplaćenih mirovina/penzija iz 2000. godine u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom/penzijskom i invalidskom osiguranju,
- preispitati Ugovor o prenosu tražbina/potraživanja sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona, Federalnog zavoda i D. D. «Polihem» u stečajuTuzla i zauzeti stav o istom.

Naknadni događaj

Vlada FBiH je podržala prijedlog Federalnog ministarstva zdravstva i Federalnog ministarstva rada i socijalne politike i donijela Zaključak br.487/2003 od 25.09.2003. godine, da se međusobne obveze/obaveze i potraživanja Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje i Zavoda zdravstvenog osiguranja zaključno sa 31.08.2003. godine otpišu i da ubuduće Federalni zavod penzijskog i invalidskog osiguranja plaća doprinose za zdravstveno osiguranje umirovljenika/penzionera redovno, uz isplatu mirovina/penzija, po stopi od 1,2% od mirovina/penzije. Doprinos za zdravstveno osiguranje se obračunava i uplaćuju kao akontacija, dok se ne provede zakonski postupak usvajanja stope za zdravstveno osiguranje umirovljenika/penzionera.

4.6.8. IZVORI SREDSTAVA

Ukupni izvori sredstava iznose 58,649.819 KM. Knjigovodstvena (neotpisana) vrijednost stalnih sredstva na klasi 0 (nula) odgovara izkazanim podacima na ukupnim izvorima sredstava na klasi 5 (pet).

Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju utvrđeno je da je na poziciji neraspoređenog viška rashoda nad prihodima iskazan iznos od 328,196.557,58 KM. Ovaj višak rashoda nad prihodima predstavlja preuzeti višak rashoda nad prihodima iz ranijih godina bivših nositelja osiguranja DF PIO BiH i Zavoda MIO Mostar, koji je nastao kao rezultat ukalkuliranih obveza/obaveza za doprinose zdravstvenog osiguranja umirovljenika/penzionera iz ranijih godina u bivšem nositelju osiguranja DF PIO BiH, ukalkuliranih obveza/obaveza za zdravstveno osiguranje umirovljenika/penzionera bivšeg nositelja osiguranja Zavod MIO Mostar za 2001. godinu u cilju izjednačavanja stopa doprinosa za zdravstveno osiguranje umirovljenika/penzionera kod oba nositelja osiguranja i ukalkuliranih obveza/obaveza za neizmirene tri mirovine/penzije iz 2000. godine bivšeg nositelja osigura DF PIO BiH. Sa 31.12.2002. godine Federalni zavod je završio poslovnu 2002. godinu sa viškom prihoda nad rashodima u iznosu od 43,086.157 KM.

U poglavlju Kratkoročne obveze/obaveze i razgraničenja, u dijelu «Naknadni događaj» je navedeno da je Vlada FBiH donijela Zaključak o otpisu obveza/obaveza Federalnog zavoda, po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje umirovljenika/penzionera, što će prilikom knjigovodstvenog evidentiranja dovesti do umanjenja viška rashoda nad prihodima za iznos otpisanih obveza/obaveza.

4.6.9. VANBILANSNA EVIDENCIJA

Revizijom je utvrđeno da se na vanbilansnoj evidenciji nalazi ukupan iznos od 42,207.671 KM. Ovaj iznos se odnosi na slijedeće stavke:

• Dom umirovljenika/penzionera Sarajevo	8.170.664 KM
• Dom umirovljenika/penzionera Zenica	8,477.000 KM
• Poslovni prostor «Enver Šiljak» u Tuzli	1,083.548 KM
• Sredstva društvenog standarda-klubovi umirovljenika/penzionera	10,298.160 KM
• Klubovi umirovljenika/penzionera u Republici Srpskoj	4,594.120 KM
• Poslovni prostor u Republici Srpskoj	6.812.160 KM
• Oprema u Republici Srpskoj	2,772.020 KM

Prema Izvješću/Izvještaju komisije za popis, Domovi umirovljenika/penzionera u Sarajevu i Zenici nisu u funkciji, pa se vode na vanbilansnoj evidenciji.

Klubovi umirovljenika/penzionera, poslovni prostor i oprema koji se nalaze na prostorima koje pokriva Javni fond Republike Srpske, predstavljaju sredstva koja su do rata pripadala Samoupravnoj interesnoj zajednici penzijskog i invalidskog osiguranja Bosne i Hercegovine.

Poslovni prostor «Enver Šiljak» u Tuzli predstavlja predratnu investiciju u toku za adaptaciju, za koji nisu regulirani imovinsko-pravni odnosi vlasništva, pa je sa objekata u izgradnji preknjižen na vanbilansnu evidenciju, dok se ne riješi imovinsko-pravni status ovog objekta.

U vanbilansnoj evidenciji sa stanjem na dan 31.12.2001. godine kod DF PIO BiH bio je evidentiran Dom umirovljenika/penzionera Mostar (hotel "ERO") u vrijednosti 14,341.660 KM. Istovremeno u bilansu, na poziciji stalnih sredstava Zavoda MIO Mostar bio je evidentiran isti ovaj objekat ali u vrijednosti od 7,737.232 KM. Početnom bilancom/bilansom, koji je usvojio Upravni odbor Federalnog zavoda iz vanbilansne evidencije isknjižen je ovaj objekat u vrijednosti od 14,341.660 KM, jer se vodi u bilanci/bilansu Federalnog zavoda, po nižoj vrijednosti (7,737.232 KM). U razgovoru sa odgovornom osobom, razlika između iskazanih stanja kod oba nositelja osiguranja nije evidentirana, jer se za ovaj slučaj vodi sudski spor kod nadležnog suda u Mostaru. U međuvremenu, Privremeni Upravni odbor je donio Odluku o angažovanju Građevinskog fakulteta u Mostaru za procjenu neprocijenjenih objekata u vlasništvu Federalnog zavoda (Br.UO-83/2002 od 14.05.2002. godine). Ova institucija je izvršila procjenu vrijednosti svih objekata Federalnog zavoda u 2003. godini, pa i Doma umirovljenika/penzionera u Mostaru (hotel "ERO"). Nakon procjene imovine Radna grupa je sačinila informaciju za identifikaciju i određivanje stvarne vrijednosti objekata u vlasništvu Federalnog zavoda u 2003. godini i istu dostavila rukovodstvu Federalnog zavoda, koji je prosljedio Vladi FBiH kako bi Vlada FBiH dala upute i instrukcije u vezi iste. Nakon dobivenih instrukcija imovina bi se uknjižila po novoj procijenjenoj vrijednosti.

Preporuka menadžmentu:

- **Upravni odbor Federalnog zavoda, u okviru svoje nadležnosti, treba da pokrene postupak i zauzme stav u vezi imovine iskazane na vanbilansnoj evidenciji.**

5. RAČUNOVODSTVO

Timu za reviziju su prezentirana finansijska/finansijski izvješća/izvještaji Federalnog zavoda za 2002. godinu, koji su predstavljena setom računovodstvenih iskaza. Ova izvješća/izvještaji su sačinjeni u skladu sa Zakonom o budžetu/proračunu u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

Uvidom u dokumentaciju, utvrđeno je da Godišnji obračun nije usvojio Upravni odbor Federalnog zavoda u zakonski utvrđenom roku. Takođe je utvrđeno da Upravni odbor Federalnog zavoda nije usvojio Elaborat o popisu sredstava i izvora sredstava Federalnog zavoda za 2002. godinu, pa nisu ni izvršena odgovarajuća knjiženja po ovom Elaboratu.

U toku revizije uočeno je da se jedan dio faktura knjiži i plaća iz sjedišta u Sarajevu, odnosno manji iznosi faktura iz pomoćne blagajne u sjedištima filijala bivšeg nositelja osiguranja DF PIO BiH sa računa UNIVERZAL banke u Sarajevu. Knjiženje faktura u Sarajevu se vrši unosom istih u računar, koji je terminalom povezan sa sjedištem u Mostaru, tako da su fakture automatski unesene u knjigovodstvo Federalnog zavoda. Obračun plaća uposlenika bivšeg DF PIO BiH vrši ERC ZIPO, a isplata se usmjerava preko sjedišta Federalnog zavoda u Sarajevu, prema bankama gdje su otvoreni tekući računi uposlenih bivšeg nositelja osiguranja DF PIO BiH. Nakon obračuna plaća u Sarajevu za zaposlene DF PIO BiH, sačinjava se Specifikacija obračunatih plaća i šalje u Mostar, gdje se objedinjuje sa Specifikacijom za uposlene bivšeg nositelja osiguranja Zavod MIO Mostar i tako objedinjena šalje u Poreznu upravu u Mostaru. Knjiženje plaća se vrši u sjedištu Federalnog zavoda u Mostaru.

Za sredstva vojnih osiguranika otvoren je podračun, na koji se vrši pražnjenje sredstava po osnovu doprinosa vojnih osiguranika. Na kraju 2002. godine uočeno je da sva sredstva nisu prenesena na ovaj podračun, pa je u internim odnosima na kontima obveza/obaveza i potraživanja evidentan iznos tih sredstava.

Naknadni događaj

Upravni odbor Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje je na sjednici održanoj 29.12.2003. godine donio Odluku o usvajanju Godišnjeg obračuna i Izvješća/Izvještaja o finansijskom/finansijskom poslovanju Federalnog zavoda za 2002. godinu. Sastavni dio Izvješća/Izvještaja o finansijskom/finansijskom poslovanju Federalnog zavoda je bilo Izvješće/Izvještaj o popisu sredstava, obaveza i potraživanja Federalnog zavoda za 2002. godinu.

Preporuke menadžmentu:

- donijeti Pravilnik o knjigovodstvu Federalnog zavoda, sa razrađenim računovodstvenim politikama za sva specifična knjigovodstvena evidentiranja,
- uz Godišnji obračun sačiniti računovodstvene zabilješke sa obrazloženjima za sva bitna knjigovodstvena evidentiranja,

6. ZAKLJUČAK

Na osnovu izvršene revizije finansijskih/finansijskih izvješća/izvještaja Federalnog zavoda za 2002. godinu, Ured za reviziju preporučuje:

- da Federalni zavod inicira i obezbijedi veće aktivnosti u cilju donošenja Programa finansijske/finansijske konsolidacije Federalnog zavoda od strane Vlade FBiH, a koji uključuje i izmirenje zaostalih mirovina/penzija iz 2000. godine,
- da se obezbijede trajna imenovanja Upravnog odbora i rukovodstva Federalnog zavoda,
- da se poduzete aktivnosti oko zaštite i procjene cjelokupne imovine dovedu do kraja, kao i da se ujedno obezbijede kontinuirane aktivnosti u cilju zaštite imovine Federalnog zavoda - Dom umirovljenika/penzionera Mostar (hotel «ERO), sve do okončanja sudskog postupka,
- da se odlukama Vlade FBiH o isplati mirovine/penzije, kojima se zatvaraju neizmirene obveze/obaveze po osnovu mirovinskog/penzijskog i invalidskog osiguranja određenih korisnika prema Federalnom zavodu, a koje su suprotne Zakonu o

mirovinskom/penzijskom i invalidskom osiguranju i Pravilniku o načinu uplate javnih prihoda proračuna/budžeta i vanproračunskih/vanbudžetskih fondova na teritoriji FBiH, ne mogu zatvarati neizmirene obveze/obaveze pojedinih korisnika navedenih u odlukama Vlade,

- da iz tekućeg prihoda Federalnog zavoda treba pokrivati tekuće rashode, koji se odnose na isplatu mirovina/penzija, u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom/penzijskom i invalidskom osiguranju,
- da se ispita Ugovor o prenosu potraživanja zaključen sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona, Federalnim zavodom za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje i D.D. «POLIHEM»-om u stečaju Tuzla, i izvrše odgovarajuća knjiženja,
- da se nabavka stalnih sredstava vrši u skladu sa Uredbom o nabavci roba, uslugama i ustupanju radova.
- da Federalni zavod uspostavi funkciju interne kontrole - propiše procedure za unutarnju kontrolu kojih će se pridržavati svi uposleni, a u svhu postizanja ciljeva na području efikasnog poslovanja, pouzdanog finansijskog/finansijskog izvješćivanja/izvještavanja i usklađenosti sa zakonskim propisima.

KOMENTAR

Ured za reviziju budžeta/proračuna Federacije BiH je dostavio Federalnom zavodu za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje na očitovanje Izvješće/Izvještaj o izvršenoj reviziji finansijskih/finansijskih izvješća/izvještaja za 2002. godinu. U ostavljenom roku Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje se očitovao po ovom Izvješću/Izvještaju. Primjedbe koje se odnose na usvajanje Godišnjeg obračuna i Izvješća/Izvještaja o izvršenom popisu za 2002. godinu su prihvaćene kao Naknadni događaj, imajući u vidu da nisu doneseni u zakonski utvrđenom roku i iste su inkorporirane u Izvješće/Izvještaj Ureda za reviziju budžeta/proračuna u FBiH. Ostale primjedbe nisu prihvaćene, jer se Tim za reviziju nije mogao uvjeriti na osnovu dostavljene dokumentacije koju smo već posjedovali, u opravdanost učinjenih postupaka.

IZVJEŠTAJ SAČINILE:

Anica Pudar, dipl. oec

Dunja Logo, dipl. oec